

รายวิชาประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส๑๖๑๐๒

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์

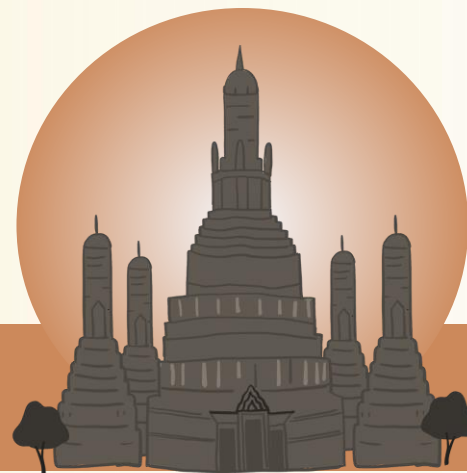
ครูผู้สอน ครูภากร อุปการแก้ว

ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

รายวิชาประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ รัตนโกสินทร์ตอนต้น (ยุคฟื้นฟู)

รายวิชาประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔ รัตนโกสินทร์สมัยใหม่ (ยุคปฏิรูปบ้านเมือง)

รายวิชาประวัติศาสตร์

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ รัตนโกสินทร์ (ยุคประชาธิปไตย)

การสถาปนา

อาณาจักรรัตนโกสินทร์

คำถามชวนคิด

เมื่อฉันนึกถึง
กรุงเทพมหานคร...?

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายการสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์ได้พอสังเขป
๒. ระบุสถานที่สำคัญของเกาะรัตนโกสินทร์ได้พอสังเขป
๓. เปรียบเทียบทำเลที่ตั้งของอยุธยาและกรุงเทพฯ ได้

ยังจำได้หรือไม่

ล้านนา

สุโขทัย

ละโว้ - อโยธยา

ศรีโคตรบูร

ตามพราลิงค์

อยุธยา

ธนบุรี

รัตนโกสินทร์

ที่มาของภาพ : จิตรกรรมฝาผนังจัดแสดงภายในอาคารภาพปริทัศน์ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ

รู้หรือไม่

ใครเผากรุงศรี

๑ ออยุธยาคล่มแล้ว

สิงหาสน์ปรากฏรัตน์บรร-

บุญเพรงพระหากสรรค์

บังอบายเบิกฟ้า

ลอยสวรรค์ ลงถา

เจ็ดหล้า

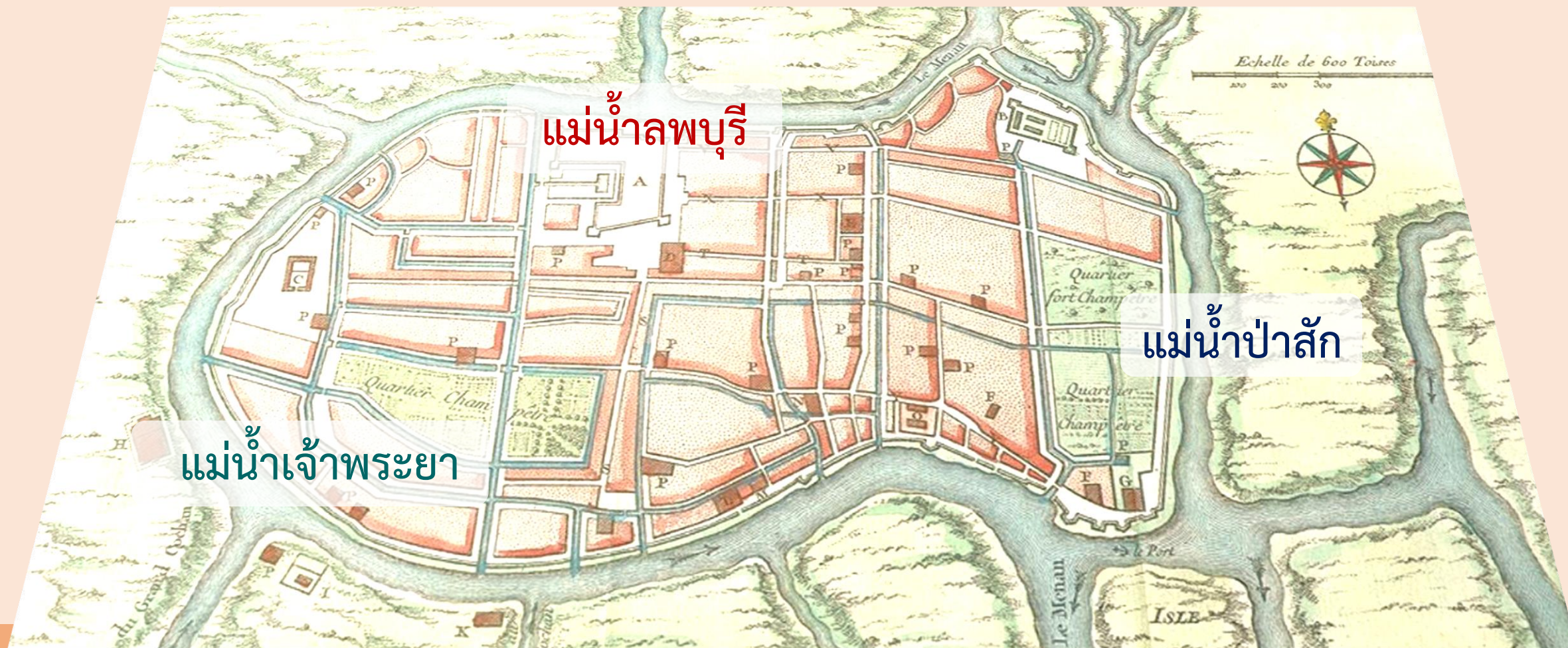
ศาสน์รุ่ง เรื่องแฮ

ฝึกฝนใจเมือง ฯะ

โคลงนิราศนรินทร์

แผนที่ทำเลที่ตั้งของกรุงศรีอยุธยา

คำถามชวนคิด

อยุธยา VS บางกอก

เมืองที่เหมาะสมสำหรับการตั้งถิ่นฐาน

ทำเลที่ตั้งของอยุธยา

- ✓ พื้นที่เพาะปลูก
 - ✓ แหล่งน้ำ
 - ✓ การค้า
 - ✓ ทางออกสู่ทะเล
 - ✓ ชัยภูมิในการป้องกันการรุกราน
- ค่อนข้างไกล

ทำเลที่ตั้งของอยุธยา

91.0 กม.

ทำเลที่ตั้งของอยุธยา

จุดเด่น

มีแม่น้ำ ๓ สายล้อมรอบ
ค้าขายและเพาะปลูกได้ดี

จุดด้อย

เกิดน้ำท่วมทุกปี
อยู่ค่อนข้างไกลจากทะเล

ทำเลที่ตั้งของ**บางกอก**

- ✓ พื้นที่เพาะปลูก
- ✓ แหล่งน้ำ
- ✓ การค้า
- ✓ ทางออกสู่ทะเล
- ✓ ชัยภูมิในการป้องกันการรุกราน

ทำเลที่ตั้งของ**บางกอก**

จุดเด่น

ฝั่งเมืองทรางรี

มีแม่น้ำเจ้าพระยา

ค้าขายและเพาะปลูกได้ดี

จุดด้อย

อยู่ใกล้ทะเลเกินไป

เสี่ยงเกิดน้ำท่วม

จากบางกอกถึงธนบุรี
ราชธานีในสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

๕
เมืองเอกแตก

แสดงธนบุรี

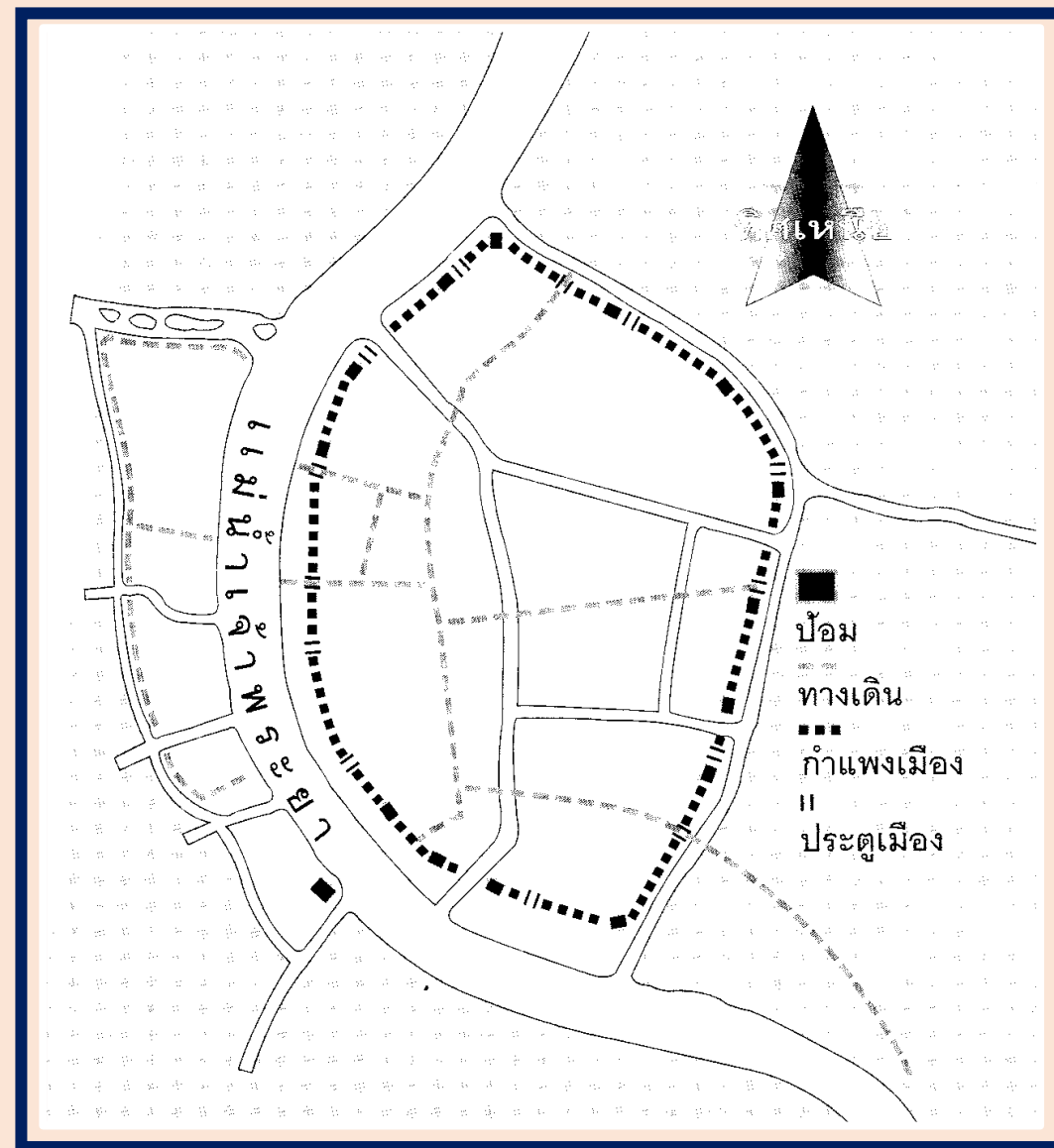
แสดงธนบุรี

แสดงเกาะรัตนโกสินทร์

พระบรมสาทิสลักษณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ประดิษฐาน ณ มุขกระสันตะวันออก พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

เหตุใดจึงย้าย พระราชวัง ไปฝั่งตะวันออก

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

มีพระราชดำริว่า....ฝั่งตะวันออก
มีชัยภูมิดีกว่า และสามารถ
ป้องกันข้าศึกได้ดีกว่า....

นามานุกรมพระมหากษัตริย์ไทย

การเปรียบเทียบ	ธนบุรี	รัตนโกสินทร์
ทำเล	ฝั่งตะวันตก	ฝั่งตะวันออก
ขนาด	คับแคบ	กว้างขวาง
ลักษณะ	ชั่วคราว	ถาวร
แนวทางการป้องกัน	ใช้แนวป้อมค่ายเก่า อาจอพยพไปจันทบุรีได้	ใช้แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นคูเมืองใหญ่

แสดงเกาะรัตนโกสินทร์

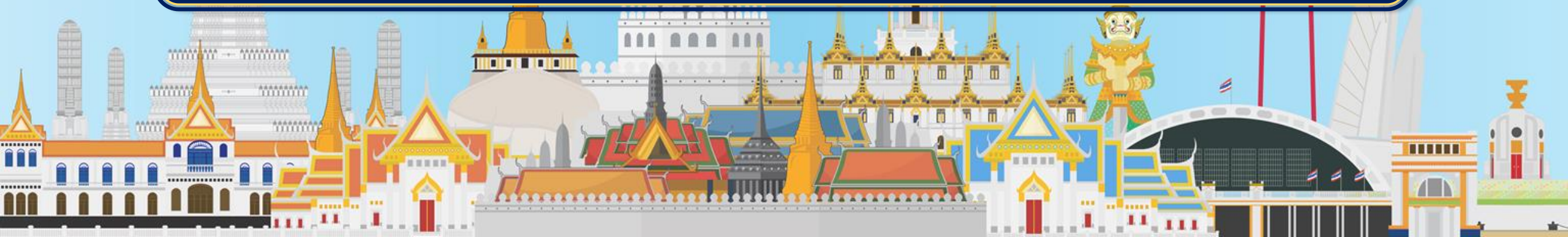
แสดงธนบุรี

กรุงเทพมหานคร

พระนครอันกว้างใหญ่ดุจเทพนคร

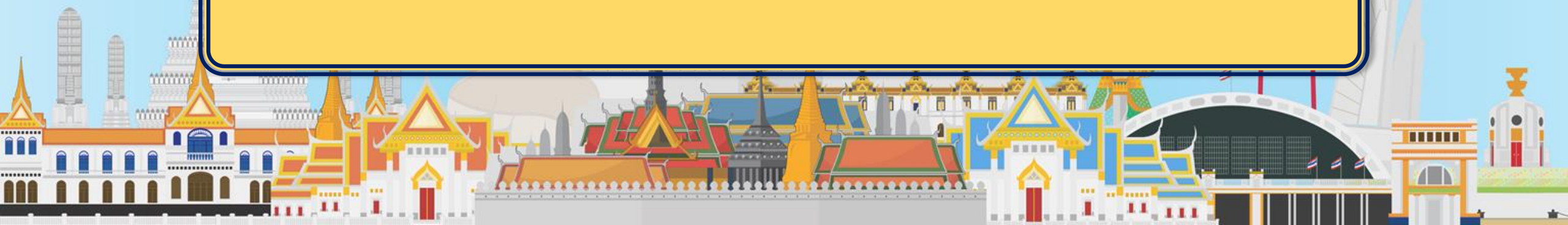

บวรรัตนโกสินทร์

* รัชกาลที่ ๔ ทรงเปลี่ยนเป็น อมรรัตนโกสินทร์

เป็นที่สถิตของพระแก้วมรกต

มหินทราอยุธยา

เป็นนครที่ไม่มีใครรบชนะ

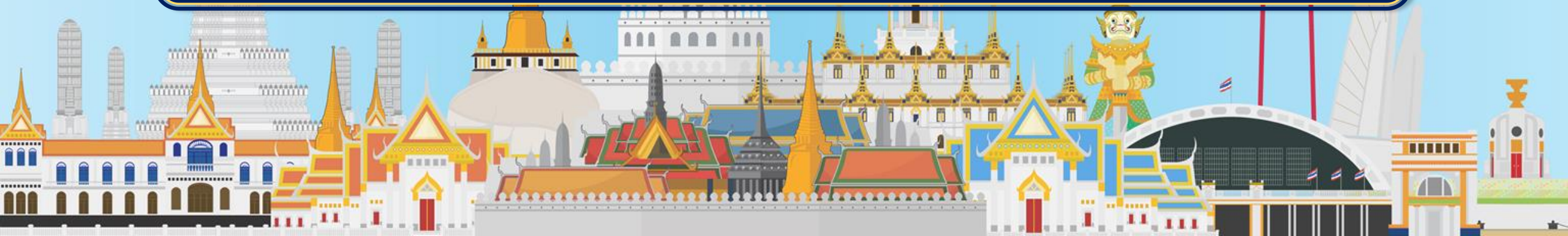

มหาตมภาพ

มีความงามอันมั่นคงและเจริญยิ่ง

นพรัตน์ราชธานีบุรีรมย์

เป็นเมืองหลวงที่บริบูรณ์ด้วยแก้วเก้าประการน่ารื่นรมย์ยิ่ง

อุดมราชนิเวศมหาสถาน

มีพระราชนิเวศใหญ่โตมากมาย

อมรพิมานอวตารสถิต

เป็นวิมานเทพที่ประทับของพระราชผู้อวตารลงมา

สักกทัตติยวิษณุกรรมประสิทธิ์

ซึ่งท้าวสักกเทวราชพระราชทานให้
พระวิษณุกรรมลงมาเนรมิตไว้

คำถามชวนคิด

ต้นแบบของกรุงรัตนโกสินทร์

มหินทราอยุธยา

เป็นนครที่ไม่มีใครรบชนะ

วัดอรุณราชวราราม

วัดพระศรีรัตนศาสดาราม

ทั้ง ๒ วัดนี้มีความสำคัญอย่างไร

คำถามชวนคิด

ความสำคัญของ
กรุงเทพมหานคร

ชั้นปฏิบัติ

สรุปความรู้จากการศึกษาจาก

สื่อ powerpoint

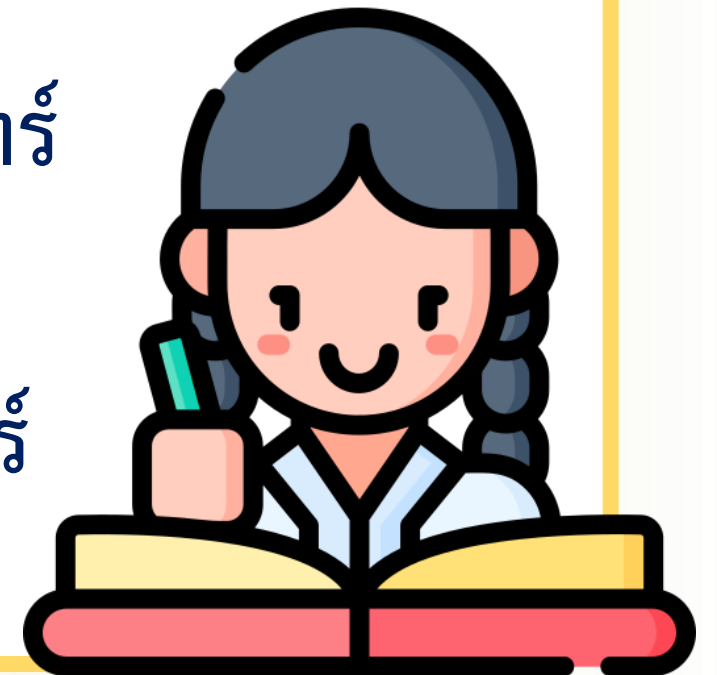
เรื่อง : การสถาปนา

อาณาจักรรัตนโกสินทร์

ใบงานที่ 1

เรื่อง : การสถาปนา

อาณาจักรรัตนโกสินทร์

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

๑. นักเรียนศึกษาสื่อ powerpoint เรื่อง : การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์
๒. นักเรียนทำใบงานที่ ๑ เรื่อง : การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์

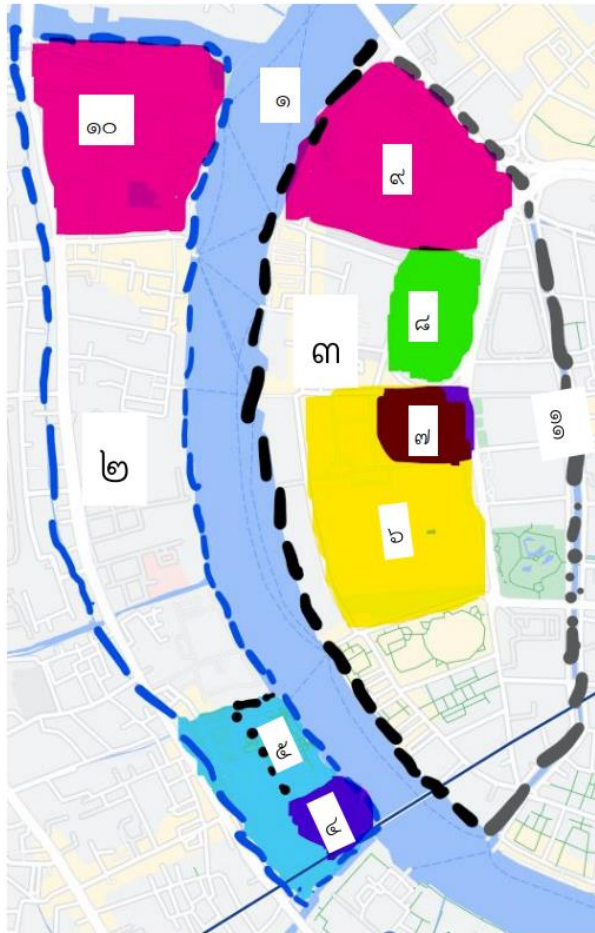

คำชี้แจงกิจกรรมครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานให้นักเรียนศึกษาและลงมือทำ
๒. ครูอ่านคำสั่งในใบงาน
๓. ครูเดินดูและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑ เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง รัตนโกสินทร์ตอนต้น (ยุคฟื้นฟู)
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์
รายวิชาประวัติศาสตร์ รหัสวิชา ส๑๖๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

ตอนที่ ๑ จงเติมชื่อสถานที่สำคัญในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ให้ตรงกับหมายเลข

แม่น้ำเจ้าพระยา สนามหลวง
พระราชวังเดิม วังหน้า วังหลัง
วัดพระแก้ว วัดอรุณราชวราราม
พระบรมมหาราชวัง ฝั่งธนบุรี
ฝั่งพระนคร คลองคูเมืองเดิม

- ๑.....
- ๒.....
- ๓.....
- ๔.....
- ๕.....
- ๖.....
- ๗.....
- ๘.....
- ๙.....
- ๑๐.....
- ๑๑.....

ใบงานที่ ๑

การสถาปนา อาณาจักรรัตนโกสินทร์

ตอนที่ ๑

๑. วัดในวังของกรุงธนบุรี คือ วัด
๒. วัดในวังของกรุงรัตนโกสินทร์ คือ วัด
๓. เปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยของทำเลอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์

	เกาะเมืองอยุธยา	เมืองธนบุรี	เกาะรัตนโกสินทร์
ข้อดี			
			
ข้อด้อย			
			

คำชี้แจง ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนเขียนสิ่งที่กำหนดให้ดังต่อไปนี้

C - (Connect) ยกตัวอย่างโบราณสถานสำคัญใน เกาะรัตนโกสินทร์มา ๓ แห่ง ที่ นักเรียนอยากไปเที่ยวสักครั้ง	A - (Applied) เราจะอนุรักษ์เกาะรัตนโกสินทร์ได้ อย่างไร
๑).....	
๒).....	
๓).....	
	
	
	

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๑

การสถาปนา อาณาจักรรัตนโกสินทร์

ตอนที่ ๒

สรุปบทเรียน

“การสถาปนา

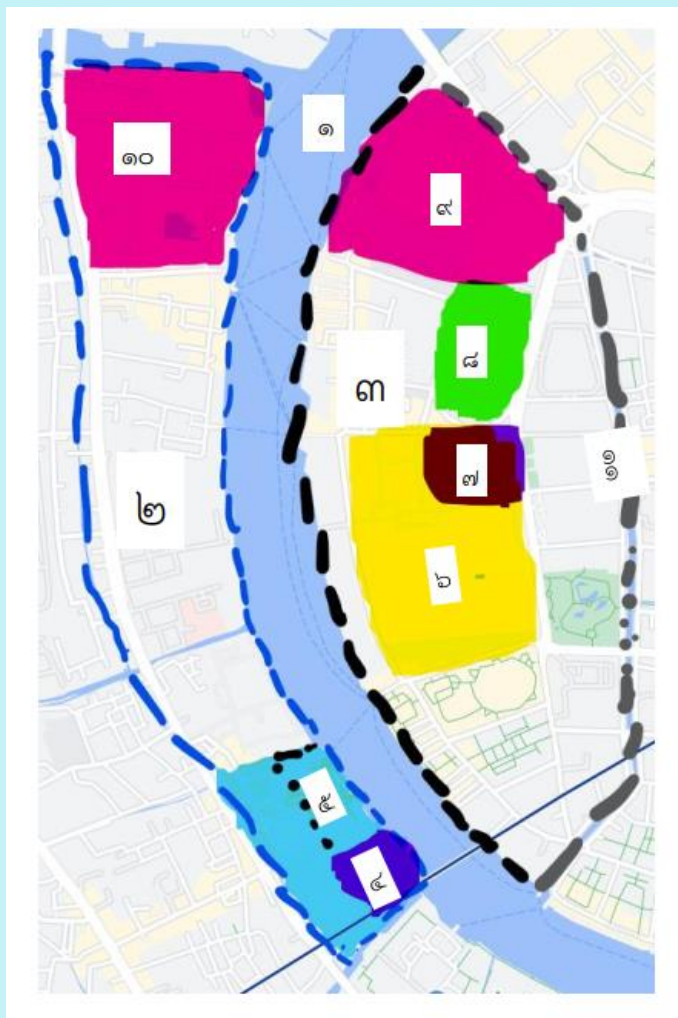
อาณาจักรรัตนโกสินทร์”

เฉลย

ใบงานที่ ๑ การสถาปนาอาณาจักรรัตนโกสินทร์

ตอนที่ ๑ จงเติมชื่อสถานที่สำคัญในบริเวณกรุงรัตนโกสินทร์ ให้ตรงกับหมายเลข

๑

แม่น้ำเจ้าพระยา

๒

ฝั่งธนบุรี

๓

ฝั่งพระนคร

๔

พระราชวังเดิม

๕

วัดอรุณราชวราราม

๖

พระบรมมหาราชวัง

๗

วัดพระแก้ว

๘

สนามหลวง

๙

วังหน้า

๑๐

วังหลัง

๑๑

คลองคูเมืองเดิม

๑. วัดในวังของกรุงธนบุรี คือ

วัดอรุณราชวราราม

๒. วัดในวังของกรุงรัตนโกสินทร์ คือ

วัดพระแก้ว (วัดพระศรีรัตนศาสดาราม)

๓. เปรียบเทียบข้อดีข้อด้อยของท่าเลอยุธยา ธนบุรี และรัตนโกสินทร์

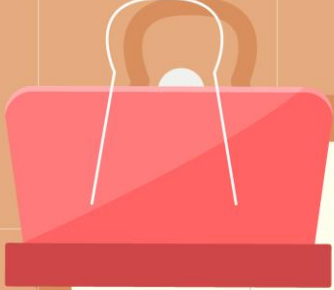
	เกาะเมืองอยุธยา	เมืองธนบุรี	เกาะรัตนโกสินทร์
ข้อดี	เดินทางสะดวก ดินดี น้ำท่วมปีละหน ค้าขายได้	เดินทางสะดวก ดินดี น้ำท่วมปีละหน ค้าขายได้	เดินทางสะดวก ดินดี น้ำท่วมปีละหน ค้าขายได้
ข้อด้อย	ห่างทะเลเกินไป	ใกล้ทะเลกว่าอยุธยา แต่พัฒนาพื้นที่ลำบาก	เหมือนธนบุรี แต่พัฒนาพื้นที่ง่ายกว่ามาก

C - (Connect)	A - (Applied)
ยกตัวอย่างโบราณสถานสำคัญใน เกาะรัตนโกสินทร์มา ๓ แห่ง ที่นักเรียนอยากไปเที่ยวสักครั้ง	เราจะอนุรักษ์เกาะรัตนโกสินทร์ได้ อย่างไร
วัดพระศรีรัตนศาสดาราม เสาชิงช้า ศาลหลักเมืองกรุงเทพ	ภาครัฐวางผังเมืองเป็นโซน อนุรักษ์ ห้ามปรามไม่ให้มีการทุบ ทำลายโบราณสถานจนเสียรูป ภาคประชาชน ภาคเอกชน ร่วมด้วย ช่วยกันเรียนรู้

สรุปบทเรียน

หลังจากที่สมเด็จพระยามหากษัตริย์ศึกได้ทรงทำการปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ในปี พ.ศ. ๒๓๒๕ ทรงสถาปนาอาณาจักรหรือแผ่นดินใหม่ คือ กรุงรัตนโกสินทร์ ดำเนินรอยตามอย่างกรุงศรีอยุธยา ทรงสถาปนาศูนย์กลางใหม่ คือ กรุงเทพมหานคร ในเมืองเดิม แต่บนทำเลใหม่ คือ ย้ายพระราชวังจากฝั่งตะวันตกไปยังฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เนื่องจากมีพื้นที่กว้างขวางเหมาะสมแก่การรื้อฟื้นราชธานีให้ยิ่งใหญ่เหมือนครั้งกรุงเก่า

บทเรียนครั้งต่อไป

พระบาทสมเด็จพระ-

พุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

สามารถดาวน์โหลดข้อมูลได้ที่

<https://www.dltv.ac.th>

“ประวัติศาสตร์”

ช่วยให้เราเข้าใจถึงความเปลี่ยนแปลง

